

Laidiens: 19.02.2010., Nr. 29

Ministru kabineta noteikumi Nr.137

Rīgā 2010.gada 16.februārī (prot. Nr.9 4.§)

Cilvēku celšanai paredzēto pacēlāju tehniskās uzraudzības kārtība

Izdoti saskaņā ar likuma "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" 3.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka cilvēku celšanai paredzēto pacēlāju (turpmāk – pacēlājs) tehniskās uzraudzības kārtību, kā arī drošības prasības, kas jāievēro pacēlāja valdītājam, organizējot un veicot darbus, lai neradītu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai un apkārtējai videi.

2. Pacēlājs ir cikliskas darbības celšanas mehānisms ar grozu (platformu), kas paredzēts cilvēku, instrumentu un materiālu pārvietošanai un darbu veikšanai, tai skaitā ugunsdzēsības un glābšanas darbu veikšanai augstumā, kas pārsniedz trīs metrus, gan horizontālā, gan vertikālā plaknē.

3. Atkarībā no konstrukcijas pacēlājus klasificē šādi:

3.1. pārvietojami pacēlāji, kas darba laikā:

3.1.1. ir stacionāri novietoti uz izbīdāmiem atbalstiem un kuriem grozs vai platforma pārvietojas tikai taisnvirziena kustībā (vertikāli vai horizontāli);

3.1.2. ir stacionāri novietoti uz izbīdāmiem atbalstiem un kuriem grozs vai platforma pārvietojas visos virzienos;

3.1.3. netiek novietoti uz izbīdāmiem atbalstiem un kuriem grozs vai platforma pārvietojas tikai taisnvirziena kustībā (vertikāli vai horizontāli);

3.1.4. netiek novietoti uz izbīdāmiem atbalstiem un kuriem grozs vai platforma pārvietojas visos virzienos;

3.2. stacionāri nostiprināti pacēlāji, kuriem grozs vai platforma pārvietojas:

3.2.1. tikai taisnvirziena kustībā (vertikāli vai horizontāli);

3.2.2. visos virzienos.

4. Ekonomikas ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" saistībā ar šiem noteikumiem izstrādājamo, adaptējamo un piemērojamo standartu sarakstu.
5. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Standartizācijas birojs publicē mājaslapā internetā (www.lvs.lv) to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei (turpmāk – piemērojamie standarti).
6. Pacēlāju tehniskās pārbaudes ir tiesīga veikt akreditēta institūcija, par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk – inspicēšanas institūcija), ja tā ir:
- 6.1. akreditēta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā vai citā Eiropas Savienības dalībvalsts akreditācijas institūcijā atbilstoši standartā LVS EN ISO/IEC 17020:2005 "Galvenie kritēriji dažādu veidu institūcijām, kas veic inspicēšanu" noteiktajiem kritērijiem un šiem noteikumiem;
- 6.2. apdrošinājusi savu civiltiesisko atbildību tādā apjomā, lai segtu iespējamos zaudējumus, kas var rasties kļūdaina vai nepatiesa atzinuma dēļ un aprēķināti institūcijas darbības jomas risku novērtējumā sadarbībā ar institūcijas izvēlēto apdrošinātāju.
7. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs novērtē un regulāri pārbauda inspicēšanas institūcijas atbilstību šo noteikumu 6.punktā noteiktajām prasībām.

II. Pacēlāja lietošana

8. Par pacēlāja izvietojumu, atbilstošu un drošu lietošanu, apkalpošanu un uzraudzību saskaņā ar šajos noteikumos un lietošanas dokumentācijā noteiktajām prasībām ir atbildīgs pacēlāja valdītājs.
9. Katram pacēlājam nepieciešama pase. Pasi pacēlāja valdītājam saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumā noteikto pases paraugu izsniedz inspicēšanas institūcija, veicot pacēlāja reģistrāciju bīstamo iekārtu reģistrā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bīstamo iekārtu reģistrāciju.
10. Pacēlāja nodošana lietošanā citai personai par atlīdzību vai bez tās nav uzskatāma par valdītāja maiņu līdz brīdim, kad attiecīgās izmaiņas ir reģistrētas bīstamo iekārtu reģistrā.
11. Nododot pacēlāju lietošanā citai personai, tai nodod arī pacēlāja pasi un šo noteikumu 13.1.1. un 13.1.2.apakšpunktā minēto dokumentāciju.
12. Atsavinot vai citādi nododot pacēlāju citas personas valdījumā, tai nodod arī pacēlāja pasi un visu šo noteikumu 13.punktā minēto dokumentāciju.
13. Pacēlāja valdītājs nodrošina, ka katram pacēlājam ir šāda lietošanas dokumentācija:
- 13.1. pacēlāja ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja sastādīta pacēlāja lietošanas instrukcija, kurā norādīta vismaz šāda informācija:
- 13.1.1. pacēlāja montāžas un uzstādīšanas kārtība, arī pacēlāja principiālā shēma, kurā norādīts vadības un kontroles ierīču izvietojums;

13.1.2. pacēlāja lietošanas kārtība paredzētajos lietošanas apstākļos un ārkārtas situācijās;

13.1.3. pacēlāja tehniskās apkopes un uzraudzības kārtība, arī lietotāja veicamās pārbaudes;

13.1.4. pacēlāja rasējumi, specifikācijas, diagrammas un aprēķini, ja tie palīdz izprast instrukcijā sniegtās norādes;

13.2. pacēlāja periodiskās apskates un tehniskās apkopes žurnāls, kurā norāda visus datus par veiktajām pacēlāja tehniskajām apkopēm, tai skaitā remontiem vai rekonstrukciju, kā arī veiktajām tehniskajām pārbaudēm, tai skaitā šo noteikumu V nodaļā minētajām pārbaudēm.

14. Ja pacēlāja ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis ir nodrošinājis lietošanas dokumentāciju elektroniskā formā, pacēlāja valdītājam ir tiesības šo noteikumu 13.1.3., 13.1.4. un 13.2.apakšpunktā minētos dokumentus lietot un aktualizēt arī elektroniski.

15. Ja pacēlāja valdītājam nav pieejami ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja sastādītie šo noteikumu 13.punktā minētie dokumenti, valdītājs ir atbildīgs par attiecīgu dokumentu sagatavošanu.

16. Pacēlāja valdītājs nodrošina pacēlāja pases un lietošanas dokumentācijas uzturēšanu un uzrādīšanu Patērētāju tiesību aizsardzības centra amatpersonām un inspicēšanas institūciju pārstāvjiem normatīvajos aktos par bīstamajām iekārtām noteiktajā kārtībā.

17. Pacēlāja valdītājs nodrošina, ka pacēlāju lieto un vada persona (turpmāk – pacēlāja operators), kas attiecīgi apmācīta un apguvusi attiecīgās konstrukcijas (saskaņā ar šo noteikumu 3.punktā minēto klasifikāciju) pacēlāju drošu lietošanu, ievērojot arī konkrētā pacēlāja ražotāja norādījumus, un attiecīgā apmācība ir dokumentāri apliecināta.

18. Nododot pacēlāju lietošanā citai personai, pacēlāja valdītājs pārliedz, ka attiecīgā persona atbilst šo noteikumu 17.punktā minētajām prasībām.

19. Pacēlāja lietošana ir aizliegta šādos gadījumos:

19.1. pacēlājs nav reģistrēts bīstamo iekārtu reģistrā atbilstoši šo noteikumu 9.punktam;

19.2. pacēlājam nav šo noteikumu 9.punktā minētās pases;

19.3. pacēlājam šajos noteikumos noteiktajos termiņos un kārtībā nav veiktas tehniskās pārbaudes vai pārbaudes rezultātā ir konstatēts, ka tas apdraud cilvēku dzīvību, veselību, īpašumu vai vidi;

19.4. pacēlāju vada persona, kura neatbilst šo noteikumu 17.punktā minētajām prasībām;

19.5. pacēlāja un tā aprīkojuma bojājumu dēļ ir apdraudēta cilvēku dzīvība, veselība, īpašums vai vide.

20. Pacēlāja valdītājam ir šādi pienākumi:

20.1. nodrošināt šo noteikumu un lietošanas dokumentācijas prasībām atbilstošu pacēlāja tehnisko stāvokli;

20.2. ar rakstisku rīkojumu norīkot atbilstošas kvalifikācijas speciālistu (turpmāk – atbildīgais speciālists), kas ir atbildīgs par pacēlāja tehnisko stāvokli, tā drošu lietošanu un apkopi;

20.3. noteikt kārtību, kādā atbildīgais speciālists izsniedz norīkojumus darbiem paaugstinātas bīstamības apstākļos;

20.4. nodot atbildīgā speciālista rīcībā pacēlāja pasi un šo noteikumu 13.punktā minēto pacēlāja lietošanas dokumentāciju;

20.5. ziņot Patērētāju tiesību aizsardzības centram par avārijām un nelaimes gadījumiem, kas notikuši, lietojot pacēlāju.

21. Atbildīgajam speciālistam ir šādi pienākumi:

21.1. nodrošināt drošu celšanas darbu organizāciju un, ja nepieciešams, attiecīgu darba drošības instrukciju izstrādi;

21.2. sagatavot pacēlāju šo noteikumu V nodaļā minētajām tehniskajām pārbaudēm un būt klāt šo pārbaudžu veikšanā;

21.3. nodrošināt pacēlāja operatora zināšanu pārbaudi par pacēlāja lietošanu saskaņā ar šo noteikumu 17.punktā minētajām prasībām;

21.4. nodrošināt šo noteikumu 13.punktā minētās dokumentācijas atbilstošu uzturēšanu, kā arī pieejamību personām, kurām tā nepieciešama darba pienākumu veikšanai;

21.5. instruēt pacēlāja operatorus darba vietā un organizēt atkārtotas un ārpuskārtas zināšanu pārbaudes;

21.6. izsniegt norīkojumu darbiem paaugstinātas bīstamības apstākļos (2.pielikums);

21.7. ja konstatēti defekti un instrukciju pārkāpumi darbā ar pacēlāju, pārtraukt pacēlāja darbību un nodrošināt atklāto trūkumu novēršanu.

22. Pacēlāja operatoram ir šādi pienākumi:

22.1. lietot tikai tādas konstrukcijas pacēlājus (saskaņā ar šo noteikumu 3.punktā minēto klasifikāciju), kuru lietošanā viņš ir apmācīts;

22.2. nodrošināt pacēlāja lietošanu saskaņā ar šo noteikumu 13.punktā minēto lietošanas dokumentāciju.

III. Pacēlāja uzstādīšana

23. Pārvietojamos pacēlājus uzstāda uz atbilstoši sagatavota laukuma, ievērojot grunts kategoriju un raksturojumu saskaņā ar pacēlāja lietošanas dokumentāciju.